

Rīgā, 2013.gada 17.oktobrī

Resursu centrs sievietēm „MARTA” prasa lēmumu pieņēmus precīzi izpildīt Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes Direktīvas 2011/36/ES prasības un sagatavot normatīvo aktu grozījumus, kuros termins *vulnerability*, tiek piemērots un tulkots atbilstoši tā jēgai - *ievainojamība*. Precīza prasību izpilde mazinās no cilvēku tirdzniecības cietušo upuru skaitu un veiksmīgāk apkaros organizēto noziedzību.

2011. gada 5. aprīlī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes Direktīva 2011/36/ES (tālāk tekstā arī Direktīva) - par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkaršanu un cietušo aizsardzību, ar kuru tiek aizstāts Padomes Pamatlēmums 2002/629/TI.

Latvija bija viena no tām ES dalībvalstīm, kura noteiktā termiņā papildināja un grozīja nacionālo normatīvo aktu bāzi atbilstoši Direktīvas prasībām.

Direktīvā, paredzot pasākumus, kurus jāievieš dalībvalstij, ir lietots angļu valodas termins *vulnerability* (precīzs tulkojums latviešu valodā – *ievainojamība*, bet neprecīza tulkojuma dēļ (angļu valodas termins *vulnerability* tulkots kā – *bezpalīdzības stāvoklis*), Latvijas normatīvajos aktos, galvenokārt Krimināllikumā attiecībā uz noziegumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, sutenerismu un personu iesaistīšanu prostitūcijā, ir kļūdaini ieviesti termini – *bezpalīdzība*, *neaizsargātība*. Šie termini ievērojami sašaurina cietušo tiesisko aizsardzību.

Starptautiskos dokumentos, kuri ir saistoši Latvijai un attiecas uz cilvēku tirdzniecību (t.sk. arī sievietes iesaistīšanu un izmantošanu prostitūcijā), parādās termins *vulnerability*, kas tulkojot latviešu valodā, pēc tā jēgas un būtības, ir *ievainojamība*. Tai ir vairākas formas¹:

- **psiholoģiskā ievainojamība** - agrīnas bērnības pieredze (seksuāla izmantošana, vardarbība), psiholoģiskas traumas, narkomānija, pēkšņa krīze, zaudējums dzīvē u.c.
- **ekonomiskā ievainojamība** – nabadzība, bezdarbs, zems atalgojums, darba tirgum nepiemērotas prasmes u.c.
- **sociālā (kultūras) ievainojamība** - ģimenes apstākļi (disfunkcionālas ģimenes – atkarības, vardarbība u.c.), radnieku, draugu u.c. atbalsta personu trūkums, ģimenes locekļu, draugu ietekme (ja viņi ir saistīti ar prostitūciju un to atbalsta), pieprasījums pēc seksa pakalpojumiem, seksa pakalpojumu infrastruktūras esamība (suteneri, “masāžas saloni”, reklāma), dominējošā sabiedrības attieksme pret prostitūciju.

Prostitūcija ir viena no cilvēku tirdzniecības formām. Prostitūcijā iesaistītās sievietes ir ievainojamas, jo viņām ir iepriekšēja vardarbības un diskriminācijas pieredze, viņas ir pakļautas izsekošanai, piekaušanai, izvarošanai, pazemojumam, nevēlamai grūtniecībai, neauglībai un virknei smagu saslimšanu un traumu. Prostitūcija ir iespējama, jo darbojas piespiešana, vara un kontrole no suteneru un klientu puses. Sievietes iespēja izkļūt no prostitūcijas un atgriezties pilnvērtīgā dzīvē ir ierobežota un atkarīga no daudziem faktoriem, īpaši sociālajiem.

¹ Liu, M. (2012). Chinese Migrant Women in the Sex Industry: Exploring Their Paths to Prostitution. In: *Feminist Criminology*, Vol.7, pp. 327-349.

Brunovskis, A., Tildum, G. (2004). Crossing borders: An empirical study of transnational prostitution and trafficking in human beings. Retrieved from <http://www.fafno.no/pub/rapp/426/426.pdf>